

Nővérke, kérem...

Ami belefér nyolc órába

2. Az ágyhoz kötött beteg egész nap az ajtót lesi, mikor toppan már be megint az a drága nővérke. Hogy szóljon hozzá egy kedves szót, hogy odanyújtson egy pohár vizet, vagy hogy egyáltalán csak tegyen-vegyen ott a kórteremben. Hogy valami változatosságot, mozgást vigyen abba az egyhangú kórházi létbe.

Valami mozgást... Miből áll az ápolónók napi látogatása a munkahelyükön? Nemcsak abból, amit az ágyban fekvő beteg lát.

Ápolás és ételkihordás

A tanszék az ápolónőhallgatók segítségével nyomon követte 68 — a megye különböző fekvőbeteg-intézetében dolgozó — ápolónő napi teendőit. Az időelemzés vizsgálat során a nővérek csaknem 31 ezer percéről szereztek pontos információkat a kutatók. E szerint az átlag nyolc órát dolgozó szakképzett ápolónő munkaidejének csak 57 százalékát fordítja a betegek ápolására. A többi percet felemészti az adminisztrációs munka és az alacsonyabb szakképzettséggel is elvégezhető tevékenységek: ételkiadás, felszolgálat, sterilizálás, kézbesítés, anyag- és betegszállítás, vizsgálati anyagok továbbítása stb. (Természetesen ezek a számok nem azonosan alakulnak az egyes intézetekben, az egyes osztályokon, sőt, a különböző műszakokban sem.)

Az egészségügyi intézetekben folyó munka optimális megosztására az Egészségügyi Szervezési és Tervezési Információs Központ, valamint a szegedi intézet ki is dolgozott egy javaslatot. E szerint az orvos — milyen természetesnek is tűnik — kizárólag orvosi munkát végez. Az orvosegészségügyi,

gazdasági adminisztráció csak az adminisztrátor feladata. Az ápolónőképésben pedig újítást vezetnének be: kétszintű lenne az oktatás. A magasabb képzettségű ápolónők az orvost mentesítenék bizonyos rutinvizsgálatoktól. Az alacsonyabb fokozatot elért ápolónők csak szakképzettségükhöz kötött ápolási munkát végeznének, és lenne segédszemélyzet, amely az ápolónók válláról venné le a szakudást nem igénylő teendőket. Ezzel — ha közvetve is — nagyon sokat használnának a gyógyító munkának.

A segédápolónők nyomában

Tevékenységük jelentőségére hívják fel a kutatók a figyelmet, a segédápolónők körében végzett fölmeréssel 83 munkanapjukon figyelték minden lépésüket a hőmérsékletmérés és szentesi kórház belgyógyászati és sebészeti osztályán, illetve a bal-eseti sebészeti osztályon.

A vásárhelyi segédápolónők munkaidejüknek csaknem 40 százalékát az ápolási alaptevékenység, az ágyazás, ételtekészítés, -elosztás stb. töltötte ki. A szentesi kórházban ugyanez több mint fél munkanapot tett ki. Eppen ezért nagy a különbség a két intézményben a komolyabb betegápolási munkára, és a beteg gyógykezelésével kapcsolatos munkára fordított időben. Kevesebb percet vett el a szentesi segédápolónőktől mindkét tevékenység, mint a vásárhelyiektől. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a szakképzett nővérek — a segédápolónők által megtagarított időben — többször juthattak szóhoz a felkészültségüknek megfelelő területeken. Szentesen az ügykezelésre, dokumentáció-

ra is lényegesen kevesebb ideig vették igénybe a segédápolónőket, mint Vásárhelyen. A betegszállítás sem csak az ő gondjuk Szentesen, ahol kórházi központi szállítás szolgálat működik.

Bevált a kétlépcsős rendszer

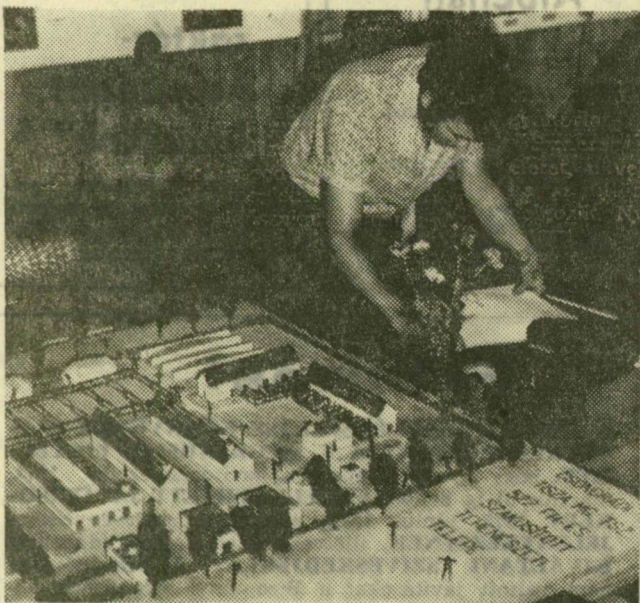
Szentesen tehát, a felmérés tanúsága szerint, már jobban megközelíti a jó munkaszervezés a szakemberek által javasolt optimális munkamegosztást. Ha összehasonlítjuk az ápolónők és a segédápolónők munkáját, kiderül, hogy a szakképzetlen nővérek a rendelkezésükre álló idő 77,6 százalékát a betegek ágya körüli tevékenységgel töltötték el, míg azokban a gyógyintézetekben, amelyekben nem vezeték be a segédápolónői rendszert, a magasan kvalifikált ápolónők ennek az időnek csak 57 százalékát tudták ápolásra fordítani. Egyéb elfoglaltságaik között pedig a betegszállítás rabolja el a legtöbb értékes percet ott, ahol kevés a segédápolónő, illetve nincs központi szállítószolgálat.

A szentesi kórház példája bizonyíték arra, hogy a kétlépcsős ápolási rendszer, az egyszerű munkaszervezés és a központi szállítószolgálat csak javítja a gyógyító tevékenység minőségét. Ugyanakkor a szakképzett nővérek tehermentesítésével elérték azt is, hogy jóval kevesebben vándorolnak el közülük más munkahelyekre. Ezek a tapasztalatok tehát semmiképpen sem hanyagolhatók el akkor, amikor egy tisztelet parancsoló szakma, hivatás megkopott csábító erejét kell új életre kelteni.

Chikán Ágnes

Alkotó ifjúság

a termelőszövetkezetekben

A kiállításról: tehenészeti telep makettje

A termelőszövetkezetekben dolgozó fiatalok munkáiból nyílt kiállítás tegnap, kedden délelőtt Szegeden, a Móra Termelőszövetkezet Bocskai utcai székházában az „Alkotó ifjúság” pályázatra érkezett pályamunkákból. A zsűri előnyben részesítette azokat az alkotásokat, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a termelőszövetkezet jelenéhez, és a további fejlődést segítik. A pályadíjakat Oláh Miklós, a megyei pártbizottság munkatársa, és Tóth Zsuzsanna, a KISZ me-

gyei bizottságának titkára adta át. Első díjat kapott Nagy Zoltán, Ábrahám János (Röszke, Kossuth Tsz) aprómag-vetőgéppért; Szemes Ernő (Makó, József Attila Tsz) a cukorrépa-termesztés géptechnológiájának értékeléséért, és Varga Zoltán (Makó, Kossuth Tsz) digitális órájáért. Második díjat részesült Dénes Lajos (Deszk, Maros Tsz) Ifa-fékvizsgáló próbapadért és Szamosközi Ferenc (Szeged, Felszabadulás Tsz) nagy területű pótkocsi kialakításá-

ért. Harmadik díjat nyert a szentesi Árpád Tsz KISZ-szervezete makettjével és földházával, a csongrádi Tisza Tsz KISZ-szervezete makettjével és Dobó Ferenc (Mórahalom, Haladás szakszövetkezet) a kajszi barack termesztésének meghatározója, a gutaütés elleni védekezés módja című munkájával.

Részt vett a kiállítás megnyitásán és a díjak ünnepélyes átadásán dr. Paczuk István, a megyei tanács elnökhelyettese is.

Thomas Mann- emlékülés

Thomas Mann születésének 100. évfordulója alkalmából a Kulturális Minisztérium, a Magyar Írók Szövetsége, a PEN Club, az NDK nagykövetsége, valamint Kulturális és Tájékoztatási Központja két napos emlékülést rendez az NDK Kulturális Központban. A tudományos ülés keddi megnyitóján részt vett dr. Marczali László kulturális miniszterhelyettes, dr. Kópeczi Béla, a Magyar Tudományos Akadémia főtárhelyettese,

Garai Gábor, a Magyar Írók Szövetségének főtárhelyettese, dr. Keresztúry Dezső akadémikus, dr. Horst Mäse, a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága Társadalom Tudományi Intézetének képviselője. Megjelent az ülésen Gerhard Reinert, az NDK budapesti nagykövete is. Az ülésen méltatják a nagy író és humanista, a haladó irodalom egyik legkiválóbb képviselőjének tevékenységét, műveinek értékét,

Gazdag könyvheti program Szegeden

Május 31-e és június 7-e között ismét a könyv, az ölméletükbe zárt gondolat, az olvasáskultúra kerül társadalmi érdeklődésünk homlokterébe. Nagy társadalmi összefogással, felszabaduláshunk 30. évfordulója jegyében, az MSZMP XI. kongresszusa szellemében rendezik meg az idei ünnepi könyvhetet. A fővárosi megnyitót május 30-án, pénteken tartják a XI. kerületben, az országos vidéki megnyitót a 900 éves fennállását ünneplő Szolnokon rendezik meg. A könyvhét szegedi eseménysorozatának megnyitójára május 31-én 10 órakor kerül sor a Kárász utcán. A programról Müller László, a Tömörkény könyvesbolt igazgatója adott tájékoztatót.

Tíz pavilonban árulják majd a könyvhétre megjelenő 120 művet. A Kárász utcai könyvtárban egy héten keresztül gazdag program várja a könyv szerelmeseit, az érdeklődőket. Szegedi irodalmi és diákszínpadok, utcaszínházak spontán irodalmi műsora szórakoztatja majd az érdeklődőket, a gyerekek aszfaltrajzversenyen adhatnak számot irodalmi

élményeikről. A közel 170 üzemi könyvtérhez is nagy feladat hárul. A nagyüzemekben nyilvános könyvtárszolgálatot szerveznek, a legjelentősebb vállalatoknál író-olvasó találkozókat rendeznek. Az elmúlt 30 esztendő legszebb könyveiből nyílik kiállítás a Közművelődési Palota aulájában, egy hétig áll majd a könyvtárusító pult a MűM 600-as Ipari Szakmunkásképző Intézetben.

Idén is féláron árusítják a Szép Versek, a Körkép, a Rivalda, az Írószemmel című köteteket, valamint az Egyszínű fátyol című szovjet antológiát. Kötet köszönti a másfél évszázada alapított Magyar Tudományos Akadémiát. Elindultam világ útján címmel Korniss Péter fotóművész és Csóóri Sándor költő közös kötete lát napvilágot. A Szovjet Köztársaságok sorozatban két új könyv jelenik meg. Hárs Éva: Martyn Ferenc művésze címmel írt gazdagon illusztrált tanulmányt. A fiatal novellisták antológiája, Az eső a szilfák levelén című könyv minden bizonynyal érdeklődésre tarthat számot. A fiatal írók, költők

közül új könyvvel jelentkez Császár István, Dobai Péter, Czako Gábor, Veress Miklós. Kötete jelenik meg Fejes Endrének, Kertész Ákosnak, Galgóczi Erzsébetnek. Harminc év legszebb irodalmi műveinek sorában hat kötet lát napvilágot. Nagy László verseinek és műfordításainak gyűjteményét is megtalálhatják a vásárlók. A gyerekeknek Nemes Nagy Ágnes és Zelt Zoltán verseskötete kínálja magát. A mi Petőfink című versek és gyermekrajzok antológiája jelenik meg.

Az ünnepi könyvhét szegedi eseménysorozatának nyitányaként, május 31-én este a Juhász Gyula Művelődési Központban Szépirodalmi Figyelő címmel ünnepi irodalmi műsort rendeznek. Az est fővendégei Csukás István, Katkó István, Mocsár Gábor és Simon István. A műsorban közreműködik Bánffy György, Csernus Mariann, Káldi Nóra, Kovács István, Timár Béla színművészek és Szabó Andrea zongoraművész. Az irodalmi est műsorvezetője Vargha Balázs.

Komló, Örség, vasút

Moldova György a szociográfiáról

„A legszínesebb életű magyar írók közé tartozik” — írják Moldova Györgyről egyik legsikeresebb könyve, a *Negyven prédikátor* borítólapján. Bár a fülszövegek általában nem a leghitelesebb adatközlők, ezúttal hinni lehet az állításnak, bizonyítékok a művek, amelyek világádag nem kevésbé színes, gazdag, változatos, mint az írói élet, nyilvánvalóan ettől nem függetlenül. A közösség a könyveket, regényeket, novellásköteteket, riportokat, szatírákat, szociográfiákat ismeri, keletkezésük körülményeire, az ihlető élményvilágra viszont kíváncsi.

Ezt a kíváncsiságot elégítette ki Moldova György szegedi estjén, amelyet a Bartók Béla művelődési központban rendeztek. A *Magyarország felfedezése* sorozat kötetének szerzőit rendszeresen meghívják a művelődési központba. Most Moldova György a *Tisztelet Komlónak* és az *Örség panasza* című kötetéről beszélt a szokatlanul nagyszámú közönségnek. A hatalmas élményanyag, amelyet a helyszíneken gyűjtött a könyvhez, ma is szívpörkázó szellemességgel, kivételes beszéd- és mesélőkészséggel előadott történetekben él. Ezek az esten elmondott, még meg nem írt „elbeszélések” ugyanúgy a valóság konkrét, mégis lényegi vonásait mutatták fel,

ugyanúgy különleges, érdekes, pedig közöttünk élő figurákról szóltak, mint a Moldova-írások. A nagy sikerű est előtti rövid beszélgetésünk témája is a szociográfia volt.

— Nem vagyok irodalomtudós, hogy a műfaj értékeiről vagy törvényeiről tudnék szólni. Mindenesetre olyanféle különbségeket is látok mondjuk Erdei Ferenc kötetei és a magaméi között, hogy az előbbieket sokkal inkább az általános összefüggésekig ásnak, törvényfelfedezők. De szívesen vállalom, ha nem szociográfiának, hanem riportkönyvnek nevezzük a Magyarországot felfedező sorozatban megjelent két kötetemet. Számomra fontosabb, hogy olvashatók, olvasmányosak legyenek, mint az, hogy tételesek, nagy összefüggéseket kimondók. Példáim az azonos című régi sorozat legjobb darabjai, amelyek ugyancsak rengeteg konkrétumot tartalmaznak, reális, nagyon pontos rajzot adnak a legegységibb jelenségekről és emberekről.

A műfajnak persze olyan törvényei vannak, amelyek megszabják az alkotói magatartást is. Moldova György jelenleg szintén szociográfiai munkán dolgozik, az új könyv témája: a vasút.

— Elengedhetetlen, hogy saját szakmájaként, a lehető legtökéletesebben ismerje az ember, amiről éppen ír. Ezért töltöttem annyi időt Komlón is, az Örségben is. Most azonban szenvedélyesen szeretek írni, egyformán szívem dolgozom bármilyen műfajban. Függetlenül attól, hogy igazában a regényemet tekintem írói teljesítményeknek.

S. E.

Muskátligyűjtemény

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem kertészeti tanszékén hazánk egyik leggazdagabb muskátlifajtagyűjteményét hozták létre.

Az egyetem kollektívája a fajtafenntartáson túl muskátlimesítéssel is foglalkozik.